

เลขเสร็จ

๒๙๐/๒๕๔๓

(สำเนา)

ที่ นร ๐๖๐๑/๕๑๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ท่าช้างวังหน้า กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๗ มิถุนายน ๒๕๔๓

เรื่อง

เรื่อง ขอรื้อวันที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) สำเนาหนังสือสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ต่วนมาก
ที่ นร ๒๒๐๑/๑๑๖ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๓
- (๒) บันทึก เรื่อง วันเริ่มใช้บังคับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

เนื้อหา

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้มีหนังสือตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

(๑) ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายว่าวันที่พระราช
บัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ เริ่มมีผลใช้บังคับเป็นวันใด นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๐) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าวข้างต้น
แล้ว เห็นว่า การกำหนดเวลาเริ่มใช้บังคับกฎหมายนั้น จะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติที่กำหนดไว้
ในกฎหมายนั้นเอง เพราะมิใช่เป็นเรื่องการคำนวณระยะเวลาตามบทบัญญัติว่าด้วยระยะเวลา
ในลักษณะ ๕ บรรพ ๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และเมื่อมาตรา ๒ แห่งพระราช
บัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติไว้อย่างชัดเจนแล้วว่า พระราช
บัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป ดังนั้น กำหนดระยะเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันจึงต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติลง
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นวันแรก เพราะฉะนั้นพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการ
ฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๔๒ เป็นต้นไป

อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอเรียนเป็นข้อสังเกตเกี่ยวกับ

หลักเกณฑ์การนับระยะเวลาที่กฎหมายจะมีผลใช้บังคับซึ่งปรากฏอยู่ในคำพิพากษาศาลฎีกาว่า
คำพิพากษาศาลฎีกาในเรื่องนี้มี ๒ คำพิพากษาและขัดแย้งกัน กล่าวคือคำพิพากษาศาลฎีกา
ที่ ๕๘๐๙/๒๕๓๙ ที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินอ้างว่า ในคำพิพากษาศาลฎีกา
นี้

ได้นับระยะเวลาที่กฎหมายมีผลใช้บังคับตามวิธีการนับระยะเวลาที่บัญญัติอยู่ในประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ คือไม่นับวันแรกรวมคำนวณเข้าด้วย แต่ก่อนมีคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับดังกล่าว
ศาลฎีกาได้เคยพิพากษาวางบรรทัดฐานวิธีการนับระยะเวลาที่กฎหมายจะมีผลใช้บังคับไว้เช่นกัน
คือ คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๗๐/๒๕๗๗ ซึ่งพิพากษาว่าเมื่อกฎหมายกำหนดให้ใช้บังคับในวันใด
กฎหมายก็ย่อมมีผลใช้บังคับในวันนั้น มิใช่มีผลในวันรุ่งขึ้นตามวิธีการนับระยะเวลาตามที่บัญญัติ
อยู่ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งความเห็นทางกฎหมายที่คณะกรรมการกฤษฎีกา
วินิจฉัยนี้อยู่ในแนวทางเดียวกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๐/๒๕๗๗ อย่างไรก็ตาม คำพิพากษา
ของ

ศาลนั้นย่อมมีผลเฉพาะคดีนั้น ๆ เท่านั้น มิได้มีผลเป็นการทั่วไป แต่สำหรับความเห็นของ
คณะกรรมการกฤษฎีกานั้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ว่า เมื่อ
คณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นทางกฎหมายเป็นประการใดแล้ว ให้กระทรวง ทบวง กรม
ถือปฏิบัติตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา

รายละเอียดของความเห็นปรากฏตามบันทึกที่ได้เสนอมาพร้อมหนังสือนี้และใน
การพิจารณาเรื่องนี้ มีผู้แทนสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์

(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานเลขาธิการกรม

โทร. ๒๒๒๐๒๐๖-๙

โทรสาร ๒๒๖๖๒๐๔

www.krisdika.go.th

บันทึก

เรื่อง วันเริ่มใช้บังคับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ นร
๒๒๐๑/๑๑๖ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ตามที่ได้
มีประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้ใช้บังคับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
พ.ศ. ๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๒ และในมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้
บัญญัติว่า "พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศใน

ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป” นั้น สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า กฎหมายดังกล่าวมีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพในชีวิต ร่างกาย ชื่อเสียง และทรัพย์สินของ ประชาชนโดยตรง การนับวันใช้บังคับของกฎหมายจึงต้องมีความชัดเจนถูกต้องด้วย ทั้งนี้ เพื่อ ขจัด

ปัญหาในการปฏิบัติของผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง แต่ตามบทบัญญัติมาตรา ๒ แห่งกฎหมายดังกล่าว ได้มีความเห็นในการนับวันใช้บังคับกฎหมายนี้ออกเป็นสองฝ่าย กล่าวคือ

๑. ฝ่ายแรกเห็นว่ากฎหมายนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๒ เป็นต้นไป โดยมีเหตุผลในการนับวันใช้บังคับ ถัดตามหลักประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓ คือ ไม่นับวันแรกที่มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่เริ่มนับวันถัดไป เมื่อกฎหมายนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาในวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๒ วันแรก (๒๑ เมษายน ๒๕๕๒) ไม่นับแต่เริ่มนับวันถัดไป คือ วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๒ ทำให้การนับวันพ้นกำหนด ๑๒๐

วัน ของฝ่ายแรกนี้เป็นเป็นวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๒ อันเป็นวันที่ทำให้กฎหมายนี้มีผลใช้บังคับ (เทียบเคียงได้กับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๘๐๙/๒๕๓๙)

๒. ฝ่ายหลังเห็นว่ากฎหมายนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๒ เป็นต้นไป โดยมีเหตุผลในการนับวันใช้บังคับ ถัดตามตัวบทของกฎหมายที่มีการบัญญัติไว้ใน มาตรา ๒ เป็นสำคัญ ซึ่งบัญญัติว่า “พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป” เมื่อกฎหมายนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาใน วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๒ จึงเห็นว่าการนับจะต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่ได้มีการประกาศในราชกิจจา นุ

เบกษาคือวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๒ เป็นต้นไป มิใช่เริ่มนับจากวันถัดจากวันประกาศ การนับวัน ของฝ่ายหลังนี้ทำให้พ้นกำหนด ๑๒๐ วัน อันเป็นวันที่ทำให้กฎหมายนี้มีผลใช้บังคับเป็นวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๒

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจึงขอหารือเกี่ยวกับการนับวันที่ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๕๒ มีผลใช้บังคับควรเป็นวันใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๐) ได้พิจารณาปัญหาข้อหารือดังกล่าว ข้างต้น โดยได้รับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแล้วมีความ เห็นว่า กำหนดเวลาวันเริ่มใช้บังคับกฎหมายจะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในกฎหมาย นั้น ๆ เพราะมิใช่เป็นเรื่องการคำนวณระยะเวลาตามบทบัญญัติว่าด้วยระยะเวลาในลักษณะ ๕ บรรพ ๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งกรณีนี้หารือมานี้ มาตรา ๒*(๑) แห่งพระราช บัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนแล้วว่าพระราช บัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป ดังนั้น กำหนดระยะเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันจึงต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาคือวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๒ เป็นวันแรกหรือวันที่หนึ่ง และครบ กำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันในวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๒ เพราะฉะนั้น พระราชบัญญัติป้องกันและ

ปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๔๒ อันเป็น
วัน

พ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวัน เป็นต้นไป

(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์

(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๔๓

*(๑) มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วัน
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ชไมพร/แก้ไข

๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๕

A+B(C)